

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

discoverychannel.com.tr

SIRADISI TARİH

inspired by

Discovery
CHANNEL

DÜNYANIN **SINIRLARINI** KEŞFEDİN

© 2015 Miles & Kelly ve
Ataklı İletişim Sis. Paz. Ltd. Şti.

Bu kitap Miles & Kelly lisansı ile ATAKLI
İletişim Sis. Paz. Ltd. Şti. tarafından
üretimiştir. Türkiye de yayın ve dağıtım hakları
ATAKLI İletişim Sis. Paz. Ltd. Şti. ne aittir.
Diğer tüm hakları saklı tutulmuş olup, hak
sahibinin yazılı izni olmaksızın herhangi bir
biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya
da diğer çoğaltılması, yayınlaması yasaktır.
Bu yasaklara uyulmaması yasalara göre çok
ağır bir suç olup ayrıca tazminat gerektirir.
© 2015 Discovery Communications, LLC.

Discovery Explore Your World™ ve
Discovery Explore Your World™ logosu
Discovery Communications, LLC'nin lisanslı
Logolardır. Tüm hakları saklıdır.
www.discoverychannel.com.tr

ISBN: 978-605-9152-05-1
1. baskı Mart, 2015
Baskı: Morpa Ofset Tel: 0212 886 52 13

Grafik Tasarım: Özgür Sağnak
Redaktör: Buğra Mehmet Çizmecioglu
Çeviri: Korkut Unat

Yayıncı
Ataklı İletişim Sis. Paz. Ltd. Şti.
Tel: 0216 - 700 22 93
www.ataklı.com.tr

Yapım
PENGRAF Reklamcılık ve Bilgişim
Tel: 0216 - 380 19 63
www.pengraf.com

KAYNAKLAR

Yayıncı aşağıdaki isimlere fotoğrafları için teşekkür eder:

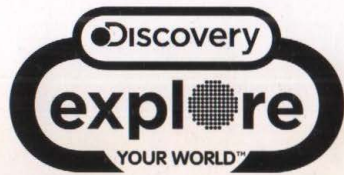
ANAHİTAR Fotolia=F, Frank Lane Picture Agency=FLPA, Getty Images=GI, istockphoto.com=iS, Minden Pictures=MP, naturepic.com/Nature Picture Library=NPL, Photolibrary=P, Rex Features=RF, Robert Harding World Imagery=RHWI, Science Photo Library=SP, Shutterstock=SS, Eu=En üstte, a=altta, o=ortada, sol=solda, sağ=sagda, u=uzakta, e=esas resim, ap=arka plan

KAPAK James Bruntz/GI **ARKA KAPAK** Scott Rothstein/S 1 Dan Breckwold/S 2 Pedro Nogueira/S 3 (ap) L.Watcharapol/S (sente, soldan sağa) Elnur/F, Dmitriy Mihayev/S **4-5** Warner Bros. Pictures/Helena Productions/Latina Pictures/Radiant Productions/Plan B Entertainment/MSG **6-7** (ap) Jenny Solomon/F, (ap, asol) Binksi/S **6** (asol) 2003 Charles Walker/TopFoto, (ap) Sandro Vannini/Corbis **7** (asol) The Granger Collection/TopFoto, (asol) Studio 37/S **8-9** (çerçeve) Ladyann/S **8** (br) Time & Life Pictures/GI, (eisel) grivest/S, (eisel) kanat/S **9** (o) 2001 Topham/PA/TopFoto, (eisel) Roger Violette/TopFoto, (asol) GI **10-11 ATLANİS** **12-13** (ap) Hyatt Dimyadi/S, (ayun alan) Kahterine Welles/S, (harita) Holab/S, (ayun markan) Lars Kastilian/S, (zarlar) Bombaert Patrick/S, (paneller) Stephen Aaron Reed/S **12** (bağıtkatı) Jakub Krecchowicz/S, (eisel) Charles Walker/TopFoto, (eisel) Bettmann/Corbis, (eisel) National Geographic/GI **13** (eisel) Bettmann/Corbis, (eisel) GI, (asol) GI, (eisel) Popperfoto/GI **14-15** (ap) pshabov/S, (posta kartı) rostik/S (pullar) veses/S, (renkli rapiteler) eisel/S **16** (eisel) Patryk Kosmider/S, (eisel) 2005 TopFoto, (asol) 2005 TopFoto, (asol) Historical Picture Archive/Corbis **15** (eisel) Michael Nicholson/Corbis, (eisel) Print Collector/HIP/TopFoto, (asol) The Granger Collection/TopFoto, (asol) De Agostini/GI **16-17** (eisel, soldan sağa) ClassicStock/TopFoto, Lusia Ricciani/TopFoto, Corbis, ulsteinbild/TopFoto, 2002 Topham/UPT/TopFoto, (a, soldan sağa) GI, Bettmann/Corbis, Stapleton/HIP/TopFoto, RIA Novosti/TopFoto, Topham Print/TopFoto **18-19** (ap) Cindil/S **18** (eisel) OVD/S **19** (r) National Geographic/GI **20-21** (ap) Ely Studio/S, (kitap) Charles Taylor/S, (kan) robyret/S, (paneller) Christopher Hudson/S **20** (eisel) Bettmann/Corbis, (eisel) The Granger Collection/TopFoto, (eisel) Print Collector/HIP/TopFoto, **21** (eisel) The Granger Collection/TopFoto, (eisel) Ulsteinbild/TopFoto, (asol) TopFoto, (asol) AFP/GI **22** (eisel) Maslov Dmitry/S, (eisel) Bettmann/Corbis, (eisel) Bettmann/Corbis, (eisel) Anna Hrychuk/S **23** (eisel) KUCOS/S, (eisel) Charles Walker/TopFoto, (eisel) World History Archive/TopFoto, (eisel) Topham/PA/TopFoto **24-25** (kan) Steve Collender/S, (ayun) Sergey Minov/S **24** (eisel) SuperStock/GI, (a) GI **25** (eisel, ap) Jeremy Richards/S, (eisel) Historical Picture Archive/Corbis, (asol) TopFoto **26-27** (ap) zhanna ochers/S, (kitap) Evgeniy Sh/S **26** (eisel) optmark/S, (eisel) GI, (eisel) Mary Evans Picture Library/Alamy, (asol) Studio DMM Photography, Designs & Arts/S, (eisel) ulsteinbild/TopFoto **27** (eisel) The Granger Collection/TopFoto, (eisel) GI, (eisel) yelpae/Margo Harrison/S, (eisel) PoodlesRock/Corbis, (eisel) GI **28-29** (ap) val lawless/S, (eisel) Jeleiter Picrive/S, (o) Bochkary Photography/TopFoto, (eisel) panel) Sibeas/S, (eisel) corap) Antonov Roman/S, (eisel) kase) Ron Zmirin/S, (mavi peçeteler) Arogant/S, (beyaz peçeteler) Lim Yong Hian/S, (kalanıms

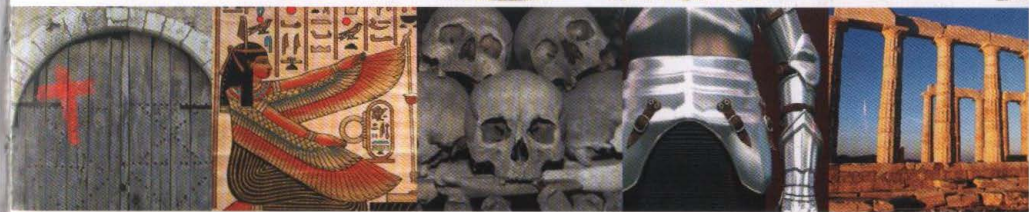
peçeteler) Tobik/S, (tıraç) ve kaşık) Natalia Klenova/S, (tahta kaşık) Bekrasov Andrey/S **29** (eisel, tabak) Kulish Viktoriya/S, (eisel, fare) marina Iubanovic/S, (eisel, fare sekindeki seker) Luvie Lang/S, (eisel, devekuşu) Timo Jaakonaho/RF, (eisel) deve) mmattner/S, (tr. kebab) S, (o) Martina I Meyer/S, (eisel, bardak) jesterlov/S, (eisel, büyük bardak) Peter Lorimer/S, (eisel, kupa) Lipowski Milan/S, (asol) Sergey Shcherbakoff/S, (ao) Laupis/S, (eisel) dispicuture/S **30-31** (ap) L.Watcharapol/S **30** (eisel) Vitaly Korovin/S, (eisel, zincir yarı) Steve Collender/S, (eisel) Churko Olena/S, (eisel) Picrive/S, (eisel) Gianni Dagli Otti/Corbis, (asol) The Gallery Collection/Corbis, (eisel) pandapaw/S, (eisel, panel) Vitaly Korovin/S **31** David Burrows/S, (eisel, pencere) Lusomages/S, (eisel) GI, (eisel, panel) Matthias Pahl/S, (eisel, ilmek) Iwona Grodzka/S, (eisel, kulak) Washington Post/GI, (eisel) M.E. Mulder/S, (eisel) Charles Walker/TopFoto, (asol) William Attard McCarthy/S, (eisel) ID1974/S **32-33** (ap) Charles Taylor/S, (tmaklar) dusan 964/S, (künyeler) val lawless/S **32** (eisel, mum) Litvinenko Anastasia/S, (eisel, dişler) Le Do/S, (eisel, sıcaz bardaklar) Mary Evans Picture Library/Alamy, (eisel, kitaplar) Brocreeve/S, (eisel) Roger Violette/RF, (ao) SpbPhoto/S, (eisel, şişe) Lakshesis/S, (eisel, kupalar) Coprid/S **33** (eisel) The Granger Collection/TopFoto, (eisel, silüetler) Mircea Bezezhuanu/S, (eisel) Steve Lovegrove/S, (eisel) Classic Image/Alamy, (eisel) terkehov igo/S, (eisel, şişeler) Milos Luzanin/S, (eisel, havan ve havan tokaşları) Pshenichka/S, (eisel, baharatlar) Noraulco/13/S, (eisel) eduard ionescu/S, (eisel) Noam Armon/S, (eisel) Mary Evans Picture Library/Alamy, (eisel, ap) F **34-35** (eisel, ap) Rémi Caustid/S, (a, ap) zhu diffeng/S, (camur) Ultrashock/S, (eisel, panel) photocell/S, (eisel, panel) Excellent backgrounds Here/S, (eisel, soldan sağa) GI, Fotomas/TopFoto, Museum of London/HIP/TopFoto, (a, soldan sağa) Hank Frenzt/S, Popperfoto/GI, Corbis **34** (eisel, çerçeve) kak2/S **35** (a, çerçeve) SuriyaPhoto/S **36-37** (ap) jayfish/S (eisel) Hintu Alakdes/S **36** (bağıtkatı) Raia/S, (eisel) irin k/S, (o) Eva Walicka/S, (eisel, çullarlar) Dea/S, (eisel, gözük) Svetlana Alexey Alexandrovich/S, (eisel) Dreamworks/Everett/RF **37** (eisel) The Gallery Collection/Corbis, (eisel, camur) Ultrashock/S, (eisel, kaşık) boşok/S, (eisel) Mettusa/S, (eisel) TopFoto, (ao) Leigh Prather/S, (eisel) AP/Topham, (eisel, ap) Ana de Sousa/S **38-39** (paneller) Dim Dimich/S, (parşömenler) koyat97/S **39** (bağıtkatı) Inx/S, (ap) Compantaris Taras/S, (eisel) papa2264/S, (eisel, ipekböcekler) holbox/S, (eisel) Andrey Burnakini/S **39** (eisel) Suphy R. S, (eisel) papa2264/S, (eisel, ipekböcekler) holbox/S, (eisel, parşömen) Roman Sigev/S, (eisel, tabanca) Kellus/S, (o) PaulPaladini/S, (eisel) Bettmann/Corbis, (eisel) kasma resim: StudioSmart/S, PhotoHouse/S, (eisel) Modole/S

Tüm diğer fotoğraflar ya kaynaklardan alınmıştır: Corel, digitalSTOCK, digitalvision, Dreamstime.com, Fotolia.com, iStockphoto.com, John Fox, PhotoAlto, PhotoDisc, PhotoEssentials, PhotoPro, Stockbyte.

Her bir resmin kaynağı ve telif hakkı sahibini belirtmek için gösterilebilecek bütün gayret gösterilmiştir. Yayıncılar herhangi kısıtsız veya hıymden dolayı özür diler.

SIRADISI TARİH

Stewart Ross
Danışman: Philip Steele

İÇİNDEKİLER

Yaşayan Ölü	6
Savaşta Kullanılan Hayvanlar	8
Mutlak Kuşatma	10
Şöhret ve Talih	12
Dünyanın Harikaları	14
Kahramanlar ve Kötü Adamlar	16
Büyük Savaşçılar	18
Suikast Düzenlenen Liderler	20
Yok Oluş	22
Yüce Fedakarlık	24
Kıyafet Balosu	26
Yemek Alışkanlıkları	28
Suç Cezaya Uydurmak	30
Tedavi mi, Cinayet mi?	32
Fakirler ve Milyonerler	34
Savaş ve Barış	36
Çılgın Yasalar	38
Dizin	40

◀ Troy filmi (2004) Truva Savaşı'nın hikayesini anlatıyor – Antik Yunanlılar, M.O. 1200 yıllarında Yunanlılar ile Truvalılar arasında on yıl süren büyük bir savaşın yaşandığına inanıyorlardı.

Yaşayan ÖLÜ

Antik Mısırlılar ölmüş bir insanın Aruhunun sonraki yaşama, hayatın ölümden sonraki başka bir basamağına ulaşması için, bir bedene ihtiyacı olduğuna inanırlardı. Cesedi korumak için mumyalama işlemini buldular.

▼ Mumyalayıcılar cesedi açıp, hayatı önem taşıyan organları çıkarmadan önce onu yıkarlardı.

1 Vücut Banyosu

İlk 15 gün boyunca ceset temizlenirdi. 'Arinma Yeri' olarak bilinen çadıra götürülür, burada açılıp içindekiler çıkartılmadan önce tuzlu suyla yıkanır. Beyin atılırdı; ancak karaciğer, akciğerler, bağırsaklar ve mide tutulurdu. Kalp vücutta bırakılırdı çünkü Antik Mısırlılar, bunun kişiyi bir sonraki hayatına yönlendirmek için gerekli olduğuna inanırlardı.

İÇTEN BİR YEMEK

Bir insanın kişiliğinin çekirdeği olan kalp, mumyalanmış cesedin içinde korunurdu. Antik Mısırlılar ölmüş bir kişinin sonsuz yaşama ulaşmasından önce Tanrı Anubis'in o kişinin kalbini, bir kefesinde 'Ma'at'ın Tüyü" bulunan bir terazide tarttığına inanırlardı. Eğer kalp tüyden daha ağır gelirse, bu kötü bir hayatın göstergesi kabul edilir ve kalp 'Yutan Canavar' tarafından yenirdi ki bu da kişiyi öldürürdü.

2 Şişelenmiş Vücut Parçaları

Hayatı öneme sahip olan akciğerler, mide, bağırsaklar ve karaciğer kurutulurdu.

Bu organlar tuzda kurutulduktan sonra 'kanopik vazo' denilen özel taş veya seramik kaplarda muhafaza edilirdi. Bu kaplar Tanrı Horus'un dört oğlundan birinin başı şeklinde yapılmış kapaklarla kapatılırlardı.

◀ Bağırsaklar, atmaca başlı kanopik vazoya konurdu. Atmaca, Tanrı Qebehsenuefi temsil ederdi.

3 Kurutma

Etin zaman içinde çürümesini engellemek için tüm nemin giderilmesi gerekiyordu. Mumyalayıcılar cesedi natron (hidratlı doğal sodyum karbonat) denilen özel bir tuzla doldurduktan sonra, 40 gün boyunca içi natron dolu küvetlerde tutuyorlardı. Ceset büzüşüyor, sertleşiyor ve mavi siyah bir renk alıyordu.

1 Kafa sarılı ve organların çıkarıldığı yarığın üzerine 'Horus'un Gözü' yerleştirilmiş

2 Vücut ve uzuvlar sarılı

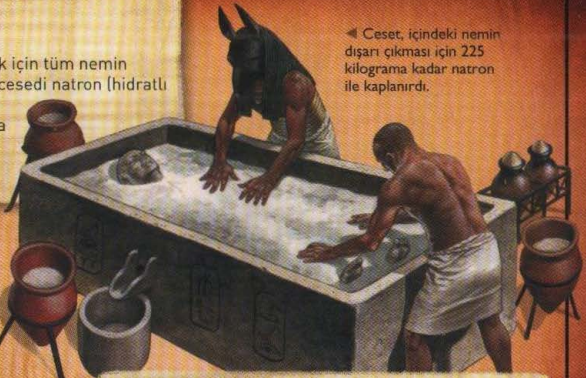
3 Tüm vücut sarılı

4 Sarıma bitmiş

5 Çadır bezinden çarşafla kapatılmış

◀ Ceset, içindeki nemin dışarı çıkması için 225 kilograma kadar natron ile kaplanırdı.

4 Sıkıca sarma

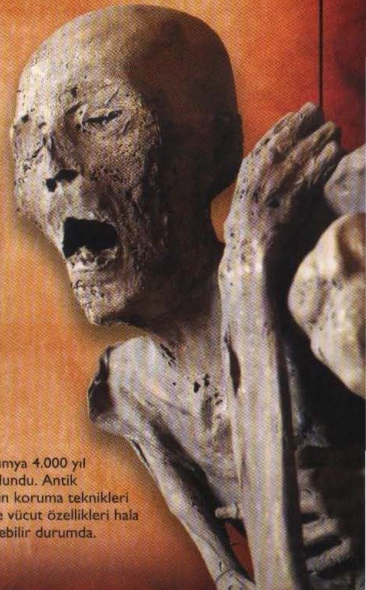
Natron uzaklaştırıldıktan sonra kurumuş ceset yağlanır, yapma göz ve peruk eklenerek daha canlı görünmesi sağlanırdı. Daha sonra küflenmemesi için cesedin üstüne sert reçine dökülürdü. Son olarak ceset; keten ve talaşla doldurulur, dualarla geçen 15 gün boyunca, 15 metrelik keten bandajlara sarılırdı.

◀ Vücudu sarmalamanın 5 aşaması vardı ve her zaman kafa ile başlanırdı. Kisiyi sonraki yaşamda zarar görmekten korumak için, sarım sırasında bandajların arasına şans tılsımları konulurdu.

5 Değerli varlıklar

En sonunda korunmuş ceset ahşap bir sandığın içine konulurdu. Ölüm, yaşam sürecinde geçici bir mola olduğu için mumyalar; mücevher, giyecek, ayakkabı, müzik aletleri ve mobilyalar gibi günlük eşyalarla birlikte gömülürlerdi. Evcil kedi ve köpekler de sonraki hayatta sahiplerine arkadaşlık etmeleri için mumyalanırdı.

◀ Pahalı tabutlar insan şeklinde olurlardı ve büyülerle süslenirdi. Gözler gibi vücutta ait özellikler, kişinin sonraki hayata geçmesine yardımcı olurlardı.

► Bu mumya 4.000 yıl sonra bulundu. Antik Mısırlıların koruma teknikleri sayesinde vücut özellikleri hala ayırt edilebilir durumda.

Savaşta Kullanılan **HAYVANLAR**

Eski savaşlarda komutanlar, düşmanlarına karşı avantaj sağlamak için çeşitli hayvanları kullanmışlardır. En sık kullanılan hayvan attır; at, süvarileri taşımış, arabaları çekmiş ve ağır yükleri nakletmiştir. Deve daha yavaş olmasına rağmen çöl seferlerinde iyi işler başarmıştır. Tartışmasız olarak, en üstün savaşçı hayvan ise fildir. Bu canlı tank; Asya, Kuzey Afrika ve Güney Avrupa'da düşmanlarını ezip geçmiş ve dehşete düşürmüştür.

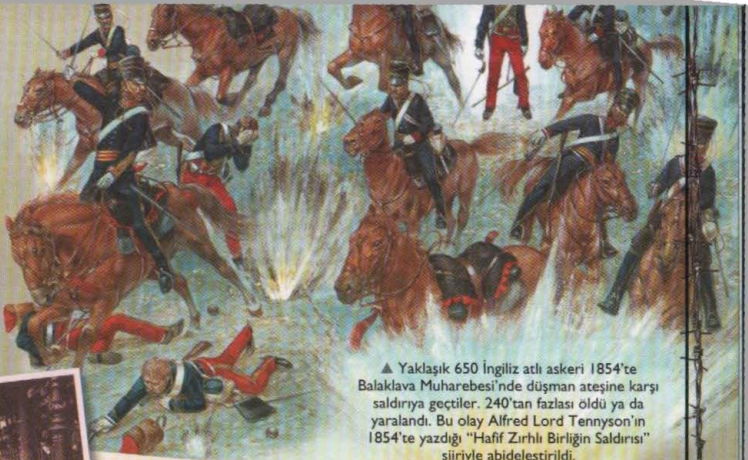
▼ MÖ. 218 yılında Kartaca'lı komutan Hannibal, düşmanı olan Roma İmparatorluğu üzerine bir sefer düzenleyerek, Alp Dağlarını aştı ve İtalya'ya girdi. Savaşmak için özel olarak eğitilmiş fillerle desteklenmiş ordusu ile sürpriz bir saldırı düzenledi. Hannibal, geri çekilmek zorunda bırakılmadan önce üç büyük zafer kazandı.

Anti Fil

Sallanan kulaklar, kalkık hortum, mızrak gibi dişler... Saldıran bir savaş filinin mükemmel görüntüsü en cesur savaşçının bile bacaklarını titretmeye yetiydi. Ancak 50 km/s hızla hareket eden bu saldırıyı durdurmak için bazı planlar da geliştirilmişti. Romalılar, son anda kenara çekilmeyi öğrendiler; Büyük İskender'in adamları bu hayvanların tendonlarını baltalarla kestiler, Moğollar onlara mancınıklarla kaya fırlattılar ve daha modern zamanlarda ise filler top ateşiyle yıkıldılar.

Hücum!

Orta Asya'da at sırtında isabetli ok atışları yapmak sıradandı ancak süvariler, M.S. 4. Yüzyıl'da üzeninin icadından sonra işe yarar hale geldiler. Süvarilerin en muhteşem yansıması ise Orta Çağ atlı şövalyesiydi. Ordular için süvariler, 20. Yüzyıl savaşlarına kadar, artık zırhlı olmamalarına rağmen hayatı bir unsur olarak kaldılar.

▲ Yaklaşık 650 İngiliz atlı askeri 1854'te Balaklava Muharebesi'nde düşman ateşine karşı saldırıya geçtiler. 240'tan fazlası öldü ya da yaralandı. Bu olay Alfred Lord Tennyson'un 1854'te yazdığı "Hafif Zırhlı Birliğin Saldırısı" şiiriyle abideleştirildi.

▲ 1. Dünya Savaşı (1914-1918) sırasında köpekler, sadece mesaj iletmek için değil, aynı zamanda makineli tüfek nakliyatında da kullanıldılar.

▲ Birleşik Devletler Ordusu Güvercin Hizmetleri'nin bir parçası olan G.I. Joe, 2. Dünya Savaşı'ndaki kahramanca hizmetlerinden dolayı madalya ile ödüllendirilmiştir. Büyük bir bombardımandan hemen önce iletmiş bir mesaj ile, binden fazla sivilin hayatını kurtarmıştır.

Havlama ve kanatlanma

Radyo dalgaları ile mesaj göndermenin olanaklı olmadığı dönemlerde, uzun mesafeli mesaj iletimleri, kurye güvercinleri sayesinde gerçekleştiriliyordu. Konu tehlikeli arazilerde yol almak olunca, kimse haberci bir köpeği geçemezdi.

ABD ORDUSU BİR KERESİNDE, GEMİLERİN VE ÜSLERİN ETRAFINDAKİ GÜVENLİĞİ ASMAYA ÇALIŞAN DALGIÇLARI BULMALARINI AMACI İLE YUNUSLARI EĞİTMİŞTİ.

Deve birliği

İmparatorluk Deve Birliği (1916-1918) İngiliz, Hint, Avustralyalı ve Yeni Zelandalı binicilerle güçlendirilmişti ve 1. Dünya Savaşı (1914-1918) sırasında Orta Doğu'da saygın şekilde görev yaptı. Devenin beş gün boyunca su içmeksizin hizmet edebilme özelliği, onu çöl operasyonları için eşsiz kılıyordu.

Mutlak KUŞATMA

Bir Orta Çağ kalesi; sahibinin gücünün, kudretinin ve heybetinin mutlak bir göstergesiydi. Kaybedildiği takdirde, sahibinin önemi ve saygınlığı da kale ile beraber düşerdi. Bu yüzden mimarların işi, mazgallı siperlerden hendeklere kadar mümkün olan her savunma şeklini, olabildiğince aşılmaz hale getirmektir.

SİMGE

Saldırı

Savunma

Piyade Aslında bir çok kale doğrudan doğruya saldırı ile değil de, teslim olana kadar aç bırakılarak fethedildiği için, dışarıdan içeriye erzak sevkiyatını engellemek adına, piyadelerin sürekli uyanık olmaları gerektirdi.

Duvar Son derece kalın taş duvarlar, pürüzsüz bir şekilde örülürdü ve saldırıyı engellemek için alt bölümlerinde, dışa doğru genişlerlerdi.

Mazgallı siper Savunmacılara koruma sağlayan siperler.

Mancınık Yer çekimiyle çalışan bu makine yavaş istemesine rağmen 150 kilogramlık kayaları birkaç yüz metre uzağa fırlatabiliyordu.

Okçular Kalenin üstündeki savunmacılardan gelen bir ok yağmuru, çoğu zaman saldırıyı geri püskürtmeye yeterdi.

Mangonel Bükme kuvvetiyle çalışan bir kuşatma makinasıdır, dev bir sapan gibidir, yapımında bir metal yay ya da daha sıklıkla bükülmüş at kılı kullanılır.

Tahta perde

Savunmacıların ok atabileceği, yüksek bir görüş açısına sahip, geçici ahşap yapı.

Kaynar su

Savunmacılar, duvarlara tırmanmakta olan düşmanların üzerlerine kaynar su dökerlerdi.

Taş atmak

Ağır taşlar ve oklar, mazgallı siperlerden aşağıdaki düşmanın üstüne yagardı.

Tepe mazgallı

Saldıranlara oklarla karşılık verilen veya onların, kızgın yağ ve taş yağmuru ile karşılandıkları açıklık.

Kule 14. Yüzyıl'da en güçlü kuleler, kalenin en zayıf noktasının, yani kapısının etrafında kümelendirirdi.

Dendan Okcuların güvenli şekilde atış yapabilecekleri dar açıklık.

Çan kulesi iskelesi

Bu tekertelekli kule, saldırıların duvarın tepesine güvenli ulaşmasını sağlıyordu.

Merdiven Kalaya saldırmanın en basit ve çabuk yöntemi bir merdiven kullanmaktır. Bunu yapmaktaki amaç, kapıları açacak küçük bir grubu kalenin içine sokmaktır.

Koçbaşı Büyük ve ağır bir kütük olan bu basit silah, duvarlara ve kapılara saldırmak için kullanılırdı.

Pavise Bu tekertelekli ahşap yapı, saldırıların düşman atışından korurdu.

UÇLARDAKİ TAKTİKLER

HASTALIKLI BİR CESEDİ MANCIKLA DUVARLARIN ARKASINA FIRLATMAK, SAVUNMACILARI ANINDA BÜYÜK BİR TEHDİTLE KARŞI KARŞIYA BIRAKIRDI.

SAVUNMACILAR, GEÇİT DENİLEN GİZLİ BİR GİRİŞ SAYESİNDE DÜŞMANLARINA SİNSİCE YAKLAŞABİLİYORLARDI. ESSEX-İNGİLTERE'DE, HADLEIGH KALESİNİ SAVUNAN ASKERLERİN, DÜŞMANLARINA GİZLİCE GETİRDİKLERİ TAZE BALIKLARLA SALDIRIKLARI SÖYLENİR.

1306'DA İSKOÇYA'DAKİ KILDRUMMY KALESİ, HAIN NALBANT OSBOURNE'UN, KALENİN TAHİL AMBARINI ATEŞE VERMESİ SONUCU GALLER FRENŞİ EDWARD TARAFINDAN ELE GEÇİRİLDİ.

1204'TE FRANSTZ ASKERLER, GAILLARD SATOSUNA TUVALET OLUĞUNDAN GİRDİLER VE İNGİLTERE KRALI JOHN'DAN KALEYİ ALDILAR.

Şöhret ve TARİH

İnsan merakı, tarihteki bir çok araştırmanın, keşfin ve maceranın arkasındaki itici güçtür. İnsanlar bilimsel bilgiyi arttırmak, dini inançları yaymak, zenginlik ve güç kazanmak, ya da sadece merak gidermek için keşifler yapmışlardır. Yine de bazı kaşifler, sadece varlık ve şöhrret ile motive olmuşlardır.

DEFİNE?

Edward Teach (yaklaşık 1680-1718), -aynı zamanda **Karasakal** olarak da bilinir- kasıtlı olarak tasarladığı korkunç görünüşü ile ünlenmiş acımasız bir korsandır; şapkasının altında yavaş şekilde yanan füyeler dahi taşımıştır. Kraliyet Donanması tarafından öldürülene kadar, Karayip Denizi ve Atlantik Okyanusu'nda gemileri pusuya düşürdü ve yağmaladı. Define avcıları, öldürüldüğü günden beri, Teach'in nereye gömdüğü bilinmeyen efsanevi hazinesini bulma umudu ile her yeri arıyorlar.

YENİ BİR DÜNYA

Kristof Kolomb 1492'de, baharat ticareti için yeni bir rota bulmak amacı ile İspanya'dan Asya'ya doğru yola çıkmıştır. Kolomb, karayı bulduğunda, Japonya'ya vardığını sanmıştır. Gerçekte yeni bir kıta, yani Amerika Kıtasını bulmuştur. İspanya'ya geri dönüşünden sonra bu kıta, "Yeni Dünya" olarak bilinir hale gelmiştir. Kolomb, yaptığı bir çok keşif yolculuğunun karşılığı olarak, kendisi ve ailesi için "büyük ödüllər" istemiştir.

Kolomb

Karasakal

KISA KESMEK

1519'da Portekizli amiral **Ferdinand Magellan** (1480-1521), sürekli batıya giderek dünyanın etrafında seyahat etmek için Güney Amerika'nın çevresinden dolaşarak Pasifik Okyanusu'nu aştı. Amacı, Baharat Adaları'na (Spice Islands) ulaşmaktır. Tarihte bir dönüm noktası olan bu yolculuk, Magellan'ı ünlü hale getirdi. Ancak o, bunun keyfini sürece kadar yaşamadı ve filosu amacına ulaşmadan Filipinli savaşçılar tarafından öldürüldü.

Magellan

ALTIN ARAYICISI

19. Yüzyıl'da eğitilmiş Avrupalıların bir çoğu, Homeros'un İlyada'sını okumuştur ve bu şiirde adı geçen şehirlerden biri olan Troya'nın sadece bir efsane olduğuna inanıyorlardı. 1871-1873'den itibaren işadamları ve amatör arkeolog **Heinrich Schliemann** (1822-1890) Hisarlık- Türkiye'de Troya'nın gerçek yerini saptadı. Çağlar boyunca bu noktada en az dokuz farklı şehir kurulmuş ve yıkılmıştı.

Schliemann

51

Carter

SON BİR DENEME

Howard Carter (1874-1939) Mısır - Krallar Vadisi'nde, antik bir el değmemiş firavun mezarının bulunduğu emindi. 1922'de, beş yıllık bir araştırmadan sonra Carter'in koruyucusu Lord Carnarvon, bir sezonluk kazı için daha para sağlamayı kabul etti. Bu yeterli oldu; o yılın sonunda Carter, tüm zamanların en ünlü arkeolojik buluntusu olan Firavun Tutankhamun'un M.O. 1327'den beri el değmemiş olan mezarını ortaya çıkarmayı başardı.

Drake

DESTANSI YOLCULUK

Marco Polo, "Marco Polo'nun Gezileri" kitabında: sıra dışı geziler hakkındaki otobiyografik hikayelerini anlatırken, gördüklerini yarısından bahsetmediğini, çünkü kimsenin ona inanmayacağını belirtmiştir. Dünyanın dört bir yanında 40.000 kilometreden fazla yol kat eden Marco Polo, bir çok şaşırtıcı buluş ve yenilikle tanıştı.

Polo

KORSAN MI VATANSEVER Mİ?

Sir Francis Drake (1540-1596), 1577-1580'den itibaren dünyanın dört bir yanında gemi ile yol alarak, hazine yüklü İspanyol gemilerine saldırdı ve onların çok değerli kargolarını yağmaladı. Drake geri döndüğünde bir kahraman olarak görüldü ve İngiltere'ye hizmetlerinden dolayı Kraliçe 1. Elizabeth tarafından şövalye ilan edildi. Aynı Drake, İspanya'da ise ölümlü saçan bir korsan olarak kabul ediliyordu.

2

Dünyanın HARİKALARI

Tarihçiler, "Antik Dünya"ya ait yedi harikadan hangilerinin gerçekten var olmuş olduğu konusunda halen anlaşmış değildirler. Kesin olarak var olduğunu bildiğimiz tek harika, günümüze kadar ayakta kalmayı başarmış olan "Büyük Piramit"tir.

GİZE'NİN
BÜYÜK
PİRAMİDİ

NE: Dev bir taş mezar
NEREDE:

Kahire yakınları, Mısır
NE ZAMAN: Kral Khufu (yaklaşık
M.Ö. 2515-2465)
döneminde inşa edilmiş
BÜYÜKLÜK: Taban 230 metre
yükseklik 145 metre

TANIM: Pusulanın dört yönü doğrultusunda yapılmış ve 2,3 milyon kireçtaşı bloğundan oluşan piramit, Kral Khufu ve kraliçesinin mezarıydı. Bu şeklin seçilmesinin nedeni büyük ihtimalle, Güneş Tanrısı Ra'ya dönük olmaaktır.

NE: Terasları olan olağanüstü bahçeler

NEREDE: Antik Mezopotamya'nın başkenti Babil'de (şimdiki Güney Irak)

NE ZAMAN: Ya Kraliçe Shammuramat (M.Ö.810-783) döneminde ya da Kral II. Nebukadnezar (yaklaşık M.Ö.605-561) döneminde

BÜYÜKLÜK: Bilinmiyor

TANIM: Fırat Nehri'nden gelen su ile, detaylı bir pompa ve kanal sistemi tarafından sulandığı, tarife edilen bahçelerin, kraliyet sarayının boş vakit geçirme alanlarından biri olduğu söylenmiştir. Bir efsaneye göre Nebukadnezar bu bahçeleri, kraliçesi Amytis'in memleketi İran'daki yeşil ormanları hatırlatması için yaptırmıştır.

ZEUS HEYKELİ

NE: Büyük bir altın ve fildişi heykel

NEREDE: Olimpia, Mora Yarımadası, Yunanistan

NE ZAMAN: Heykeltıraş Fidias tarafından yaklaşık M.Ö. 430'da

BÜYÜKLÜK: 12 metre yüksekliğinde

TANIM: Olimpiyat Oyunları'nın dini öneme sahip olduğu zamanlarda, Tanrıların Kralı'na adanmış bir tapınak, spor merkezini süslüyordu. Zeus'un heykeli, ayağa kalkarsa tavani delegecekti izlenimini yaratacak şekilde, oturmuş olarak tasvir edilmiştir.

BABİLİN ASMA
BAHÇELERİ

ARTEMİS TAPINAĞI

TANIM: Parıldayan beyaz mermerden yapılmış Artemis Tapınağı, sanat eserleriyle doldurulmuştur. Diana, antik bir "Ay Tanrıçası"dır. Tapınak M.S. 268'de yok edilmiş, tekrar yapılmış ve son olarak M.S. 401'de yıkılmıştır.

NE: Mermer kolonlu devasa bir tapınak
NEREDE: Efes, Türkiye
NE ZAMAN: Lidya Kralı Kroisos tarafından yaklaşık M.Ö. 550'de yaptırılmıştır
BÜTÜKLÜK: 110 metre uzunluğunda, 55 metre genişliğinde

HALIKARNASTAKI MAUSOLOS MOZOLESİ

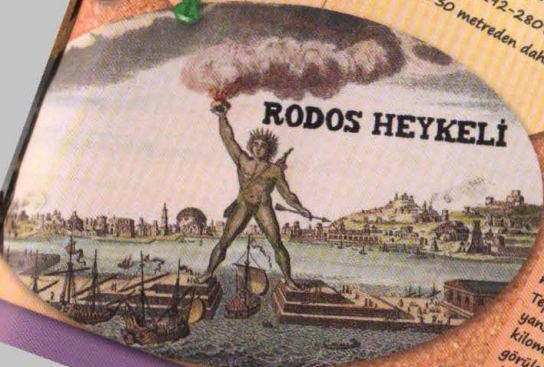
TANIM: Bu parıldayan mezar, üzerinde bir sütun dizisi bulunan dikdörtgen şeklinde sade bir tabandan, piramit şeklinde bir çatıdan ve Mausolos ile Artemisia'yı dört at tarafından çekilen bir arabada gösteren heykelden oluşuyordu. Mezar, Artemisia'nın Mausolos'a duyduğu sevgiyi göstermek ve ikisini de övmek için yapılmıştı.

NE: Mücevher kutusu şeklinde dev bir mezar
NEREDE: Antik Halikarnas (bugünkü Bodrum) şehrine hakim konumda, Türkiye
NE ZAMAN: Mausolos'un kız kardeşi ve dul eşi Karya'lı Kraliçe II. Artemisia tarafından yaklaşık M.Ö. 353-350 yıllarında yaptırılmıştır.
BÜTÜKLÜK: 11'er metrelik kenarlı kare taban, 45 metre yükseklik

TANIM: Güneş Tanrısı Helios'un bronz ve demirden yapılmış olan olağanüstü heykeli, şehri dışman saldırısından koruduğu için, halk tarafından ona teşekkür etmek için dikilmiştir.

NE: Bir Tanrı'nın liman girişi yanındaki dev heykeli
NEREDE: Rodos Adası, Yunanistan
NE ZAMAN: M.Ö. 292-280'de yapılmış
BÜTÜKLÜK: 30 metreden daha uzun

RODOS HEYKELİ

İSKENDERİYE FENERİ

TANIM: Bu taş bina, üçgen sekizgen ve silindirik şeklindeki üç tabakadan Tepedeki ateş, aynalarla yansıtıldı ve 47 kilometre öteden görülebilirdi. Yapım amacı, denizcileri Nil boyunca yer alan tehlikeli kıyılara karşı uyardı.

NE: Türünün ilk örneği olan deniz feneri
NEREDE: Pharos Adası, İskenderiye, Mısır
NE ZAMAN: M.Ö. 280-247 yıllarında inşa edilmiştir.
BÜTÜKLÜK: 110 metre yüksekliğinde.

Kahramanlar, arkadaşları olan vatandaşların davranışlarını yönlendirerek erdem ve asalete esin kaynağı olan, örnek alınacak kişiler olarak görülürlerdi. Geçmişte bir çok topluluk güçlerinden ve cesaretlerinden dolayı savaşçıları idol haline getirmiştir. Ancak bugün, barış ve esenliği destekleyen kişileri takdir etme eğilimindeyiz.

Konfüçyüs (Çince: Kōng Fūzǐ) (M.Ö. 551-479)
Başarılı bir devlet memuru olan Konfüçyüs, bütün insanlığa etik değerler sunan seyyar bir filozofa dönüştü.

Marcus Aurelius (M.Ö. 121-180) Roma İmparatoru Aurelius'un eseri olan *Meditations*, Büyük Friedrich dahil binlerce insana, tereddüte düşüklerinde en iyi nasıl tepki verileceği konusunda ilham vermiştir. Aurelius filozof kimliğinin yanında, aynı zamanda gerçek bir barışseverdi.

Kahramanlar ve

Kötü Adamlar

Tarihin zalim, davranışları öngörülemez, güce aç ve bencil olan kötü adamları; eylemleri ve uçlardaki davranışları ile ünlenmişlerdir. Hedeflerine ulaşmak için yollarına çıkan her şeyi yok etmişlerdir.

Caligula [M.S. 12-41]
Ölüm saçan, düşünmeden hareket eden, müsrif, kindar ve büyük ihtimalle deli olan bu Roma İmparatoru'na ait tasvirler, oldukça karanlık bir tablo oluştururlar. Kendisini Tanrı ilan edecek kadar kibirli bir şahsiyetti.

Attila (yaklaşık M.S. 406-453)
Doğu Avrupa'daki Hun İmparatorluğu'nun kurucusu olan Attila, toprak ve zenginlik elde etmek için düzenlediği acımasız fetih seferleri nedeni ile düşmanları tarafından "Tanrı'nın Cezası" olarak tanınırdı.

Abraham Lincoln (1809-1865)

Birleşik Devletler'in 16. Başkanı olan Lincoln, Amerikan İç Savaşı (1861-1865) sırasında ülkesine liderlik etti ve köleliği sona erdirdi. 1865'de eşi ile beraber izlediği bir oyun sırasında suikasta uğradı ve hayatını kaybetti.

Florence Nightingale (1820-1910)

Kırım Savaşı (1853-1856) sırasında yaptıkları ile ünlenen İngiliz hemşire Nightingale, yaralı askerlerle ilgilenirdi. Yaralılar onu "lambalı kadın" olarak tanırlardı çünkü genelde gece çalışırdı. Hemşireliğin kadınlar için bir meslek olarak kabul edilmesi için mücadele etti.

Nelson Mandela (doğum 1918)

Kişilerin ırklarından dolayı ayrı muameleye tabi tutulmalarına yani 'İrk Ayrımı Politika'larına direnmesinin bedelini 27 yıl hapis yatarak ödedi. Mandela, direniş hareketinin lideriydi ve zamanla uluslararası hoşgörü ve eşitlik sembolü haline geldi. Özgürlüğüne kavuştuktan sonra, itibarlı bir devlet adamı oldu.

Cengiz Han (yaklaşık 1162-1227)

Kuzeydoğu Asya'da sıradan bir kabile lideri olan Cengiz Han, Moğolistan'ın göçebe kabilelerini birleştirdi. Dünyanın gördüğü en büyük imparatorluklardan birini oluşturdu, sürekli selere çıktı ve acımasızlığı ile yürekleri korku saldı.

Korkunc Ivan (1530-1584)

Rusya'nın ilk çarı IV. Ivan, binlerce kişiyi katletmiş, hatta anlık bir hiddet sonucu kendi oğlunu bile öldürülecek kadar kalpsiz, yozlaşmış ve dengesiz bir tirana dönüşmüştü.

Joseph Stalin (1879-1953)

İosif Dzhugashvili olarak doğan Sovyet lideri, güce tırnakları ile kazıyarak ulaşmış ve bu gücü de acımasız baskı rejimi sayesinde korumuştur. Milyonlarca kişinin ölümü ve acı çekmesinden sorumlu olduğu tartışmazdır.

Büyük SAVAŞÇILAR

Savaş kazanmak için, kas gücü kadar, zekâ da gerekirdi. İlk izlenim önemliydi, bu yüzden göz korkutucu ve güçlü görünen savaşçılar genelde zafere ulaşırlardı. Partak zırhlar içindeki Orta Çağ şövalyelerinden, Viking yağmacılarına kadar en iyi savaşan adamların tamamı, bu özelliklere sahipti.

HOPLİT

Kategori: Yerel halk askeri

Savaştığı Yer: Antik Yunanistan

Tarihler: M.Ö. 8-4. Yüzyıllar arası

Başlık: Yanak korumalı miğfer

Vücut Kalkanı: Göğüs levhası ve baldır zırhları, bronz veya keten zırh.

Silahlar: 3 metrelik mızrak ve kısa kılıç

Kalkan: Ahşap ve bronzdan yapılmış, şekli yuvarlak

Disiplin: İyi

Önemli Başarı: M.Ö. 490'da Marathon Ovası'nda İran ordularını bozguna uğratmak

ROMALI PİYADE

Kategori: Profesyonel yaya asker

Savaştığı Yer: Avrupa ve Yakın Doğu

Tarihler: M.Ö. 2. Yüzyıl - M.S. 5. Yüzyıl

Başlık: Yanak korumalı,

yuvarlak çelik miğfer

Vücut Kalkanı: Üst gövde ve omuzlarda levhalar

Silahlar: 2 metrelik kargı ve kısa kılıç

Kalkan: Büyük ve [M.S. 1. Yüzyıl'dan sonra] kare şeklinde, kavisli. Kontrplaktan yapılan bu kalkanlar, bronz veya demirle güçlendirilirdi.

Disiplin: Mükemmel

Önemli Başarı: M.S. 1. Yüzyıl'da İngiltere'nin fethi

VİKİNG

Kategori: İskandinav savaş klanı üyesi.

Sonraki yüzyıllarda büyük ordular oluşturmak için bir araya geldiler.

Savaştığı Yer: Avrupa, Kuzey

Atlantik ve Kuzey Amerika

Tarihler: 8-11. Yüzyıllar arası

Başlık: Çelik miğfer (boynuzsuz)

Vücut Kalkanı: Deri veya zincirden zırh tunik

Silahlar: Mızrak, balta, kılıç ve hancer

Kalkan: Küçük ve yuvarlak. Ahşaptan veya metalden yapılmıştır.

Disiplin: Az

Önemli Başarı: M.S.

911'de, Fransız Krallığı'na ait Rouen'i ele geçirip, bölgenin adını Normandiya olarak değiştirmek

ORTAÇAĞ ŞÖVALYESİ

Kategori: Öntilmen savaşçı
Savaştığı Yer: Avrupa ve Ortadoğu
Tarihler: 11-15. Yüzyıllar arası
Başlık: Zaman aralığına göre değişmiştir; kafayı tamamen kapatan ve "büyük miğfer" denen bir miğfer-stili en çok bilinenler arasındaydı.
Vücut Kalkanı: Sonraki yıllarda zincir zırhın üzerine giyilen ve tüm vücudu kaplayan plaka kalkan (metal plakalardan yapılan)
Silahlar: 4 metrelik mızrak, ağır kılıç, balta ve hançer
Kalkan: Tüm şekillerde, ahşap ve metalden yapılmı
Disiplin: Az
Önemli Başarı: Aslan Yürekli Richard, 1191 yılında yapılan Arsuf Savaşı'nda, Selahaddin Eyyubi komutasındaki İslam ordularını bozguna uğrattı.

AZTEK ASKERİ

Kategori: Profesyonel soylular tarafından öncülük edilen halk ordusu
Savaştığı Yer: Orta Amerika
Tarihler: 14-16. Yüzyıllar arası
Başlık: Süslenmiş kapitone pamuk miğfer.
Vücut Kalkanı: Vücudun çoğunu kaplayan kapitone pamuk elbise
Silahlar: Ahşap kargı ve sopalar, ok ve yaylar, obsiden adı verilen jilet kadar keskin bir taştan yapılan bıçaklar
Kalkan: Ahşap ve kenarları tüylü
Disiplin: Orta
Önemli Başarı: 1428'de Azcapotzalco karşısında kazanılan zafer.

SAMURAY

Kategori: Soylu Asker
Savaştığı Yer: Japonya
Tarihler: 12-19. Yüzyıllar arası
Başlık: Boynu korumak için yayılmış metal miğfer, bazen yüz maskesiyle beraber
Vücut Kalkanı: Tüm vücudu kaplayan ayrıntılı bir metal, bambu ve kapitone kıyafet
Silahlar: Katana kılıcı, sopa, ok, mızrak, bıçak ve ateşli silahlar
Kalkan: Taşındığı zaman yuvarlak, ahşap ve metalden yapılmı
Disiplin: İyi
Önemli Başarı: Japonya'nın Kore'ye işgali, 1592-1593

ZULU SAVAŞÇISI

Kategori: Kabile piyadesi
Savaştığı Yer: Güney Afrika
Tarihler: 18-19. Yüzyıllar arası
Başlık: Hayvan kürkünden taç
Vücut Kalkanı: Yok
Silahlar: Mızraklar; atmak için isijula, saplamak için iktwa ve sopa
Kalkan: Yaprak şeklinde ve hayvan postundan yapılmış
Disiplin: Yüksek
Önemli Başarı: 1877'da Isandlwana'da İngilizleri yenilgiye uğrattı.

Suikast LİDERLER Düzenlenen

Tarih boyunca, sevilen ya da sevilmeyen bir çok önemli şahsiyetin yaşamı zamansız şekilde sonlandı. Suikastlar tasarlanmış cinayetlerdir. Gerekçeleri genellikle politik farklılıklardır. Dini inançlar, askeri çatışmalar ya da maddi çıkarlar da suikastlerin nedenleri arasındadırlar.

Fransa Kralı IV. Henry

Fransa'nın sevilen Kralı IV. Henry'nin [1553-1610] 1610'da farkına varmış olduğu üzere, fanatizm sınır tanımaz. Henry Protestan olarak doğdu, Katolik mezhebine geçti ve iki mezhep arasındaki çatışmaları ortadan kaldırmak için Protestanlara olabildiğince François Ravallac adlı fanatik için, bu hoşgörü ortamı kabul edilebilir bir şey değildi. Bu nedenle IV. Henry'i arabasında öldürmekten çekinmedi.

İNGİLİZ KRALI II. WILLIAM

II. William (yaklaşık 1054-1100) İngiltere'nin sevilen krallarından biri değildi. Bu yüzden, avlanmak için New Forest'a gidip geri dönmediğinde dedikodular sabah bulundu ve kardeşi Henry tahtı hemen ele geçirdi. Kral'ın ölümünün bir kaza sonucu mu yoksa bir suikast sonucu mu gerçekleştiği anlaşılmadı.

Romalı General Jül Sezar

Roma'nın en büyük general ve reformcularından biri olan Jül Sezar'ın (M.Ö. 100-44) kariyeri, M.Ö. 15 Mart 44'te Senato Binası'nda bıçaklanarak öldürülmesi ile ani şekilde sona erdi. Suikastçıların bu eylemi gerçekleştirme nedeni, Roma Cumhuriyeti'ni olası bir diktatörlükten korumaktır.

Rus Çarı II. Alexander

Tüm reform gayretlerine, özellikle de ülkedeki serfleri 1861'de serbest bırakmasına rağmen Rus Çarı II. Alexander, [1818-1881] radikal bir terörist organizasyon olan "Halkın İsteği Örgütü"ne göre yeterince ileri gitmemiştir. Çar, St. Petersburg sokaklarında at arabası ile sarayına doğru giderken gerçekleşen, bombalı saldırı sonucunda öldürüldü.

Avusturya-Macaristan Arşidükü Franz Ferdinand

28 Haziran 1914'te Sırp milliyetçisi Gavrilo Princip; Saraybosna- Bosna'da I. Dünya Savaşı'nı fiilen başlatacak olan (1914-1918) iki el silah atışını gerçekleştirdi. Kurbani, Avusturya-Macaristan Prensi Arşidük Franz Ferdinand olmuştur. Avusturya kısa zaman sonra Sırbistan'a saldırdı. Rusya, müttefikli Sırbistan'ın yardımına koştu, Almanya da aynısını Avusturya için yaptı. Ardından Rusya'nın müttefikli olan Fransa savaşın içine çekildi. Birkaç hafta içinde bütün bir kıta, sonra da bütün dünya savaşa girmişti.

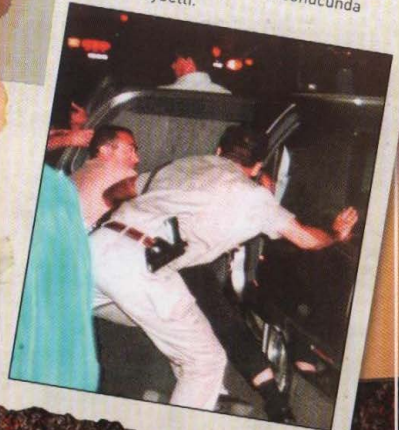
A.B.D. Başkanı John F. Kennedy

A.B.D. Başkanı John F. Kennedy 22 Kasım 1963'te A.B.D.'nin Teksas Eyaletinin Dallas kentinde aracı ile yol alırken, tam 12:30'da suikaste uğradı. Vücudundan ve başından vurulan başkan, kaldırıldığı hastanede tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak hayatını kaybetti. Suikastin faili olarak tutuklanan Lee Harvey Oswald adındaki şüpheli, adalet önüne çıkarılmadan vurularak öldürüldü. Böylece modern tarihin önemli gizemlerinden biri de ortaya çıkmış oldu: "JFK'yi kim öldürdü?"

Güvenlik elemanları Rabin'i, Tel Aviv'de bir barış toplantısında konuştuğundan sonra, vurulmasının ardından bir arabanın içine itiyorlar.

İsrail Başbakanı İzak Rabin

İsrail ve Arap dünyası arasındaki anlaşmazlık ve çatışmaların doruğa vardığı günlerde İzak Rabin (1922-1995), Filistinliler ile 1993 yılında Oslo Antlaşması'nı imzaladı. Bu barışçı çabaları ona Nobel Barış Ödülü'nü getirdi. Antlaşmadan 2 yıl sonra Yigal Amir adındaki İsrailli bir fanatiğin saldırısı sonucunda hayatını kaybetti.

YOK OLUŞ!

Doğudan geldi, bir ölüm dalgası gibi Avrupa'ya yayıldı. Sadece dört yılda (1347-1351) Kıta nüfusunun yarısı yok olmuştu. Zengin- fakir, erkek- kadın... Kimsenin, aynı zamanda Büyük Veba Salgını veya "Kara Ölüm" denilen 'Hıyarcıklı Veba'ya karşı bağışıklığı yoktu. Nüfus, şaşırtıcı bir hızla kendini yenilese de, Kıta asla eskisi gibi olmadı.

Kirli Fareler

Bir çok bilim insanı, vebanın lağım farelerinin taşıdığı pirelerden bulaştığını düşünüyor. Temel hijyen kurallarının olmadığı bir çağda, farelerden gelen pireler yatak takımlarında ve kıyafetlerde büyüdüler. Hastalık bulaşması için tek bir pire ısırığı yeterliydi. Ancak modern tıpçılar hastalığa aslında 'Yersinia Pestis' adlı bir bakterinin sebep olduğunu öne sürüyorlar.

Ölümün yayılması

Avrupa'ya ilk olarak Doğu Akdeniz'den gelen gemilerle getirilen Kara Ölüm, 400 yıldan uzun bir süre kıtayı etkilemiştir. Adını, en belirgin semptomlarından olan "hıyarcıklı" denilen, koltuk altında, boyunda ve kasıkta çıkan iltihaplı siyah şişliklerden almıştır. Hastalığa yakalananların yaşama şansı 1/5 idi ve bunların büyük çoğunluğu bir hafta içerisinde hayatlarını kaybederlerdi.

Bu korkunç tasvir, insanların sokaklarda ölmelerini ve arkalarında nasıl hastalıklı ceset yığınları bıraktıklarını gösteriyor.

Doktor, doktor

Doktorların, vebanın bir insana sadece "bakmakla" bile geçebileceğini düşündükleri bir çağda, çözüm ona tedaviler oldukça tuhaftılar. Zümrüt, inci veya altın yutmak, hıyarcıkların üzerine kurumuş insan dışkısı koymak, elma şurubu, limonata, gülsuyu ve nane karışımı içirmek bunlardan bazılarıydı.

► Doktorlar "veba geçirmez kıyafetler" giyerlerdi. Bu gağa, hastalarla ilgilenirken bir gaz maskesi işlevi görürdü.

VEBAYA KARŞI UYGULANAN ORTA ÇAĞ'A ÖZGÜ TEDAVİ YÖNTEMLERİNDEN BİRİ DE, KENDİ İDRARINIZDAN GÜNDE İKİ BARDAK İÇMEKTİ.

Ölüm tirpanı
ile birlikte
"Azrail".

İNGİLTERE KRALI
III. EDWARD'IN 15 YAŞINDAKI
KIZI PRENSES JOAN
KENDİ DÜĞÜNÜNE GİDERKEN,
VEBA YÜZÜNDEN
YOLDA ÖLDÜ.

Toplu mezarlar

Veba kurbanlarının cesetlerinin olabildiğince çabuk şekilde ortadan kaldırılması gerekiyordu, aksi takdirde vücutları çürür ve hastalığın yayılması hızlanabilirdi. Bu kadar çok ölüm varken bireysel cenaze törenleri yapılmasına imkan yoktu. Cesetler at arabaları ile toplanır ve toplu mezarlara atılırdı.

► Yüzlere ceset
çukurlara gömüldü.

Tanrı'nın hükmü

Orta Çağ'da veba, Tanrı'nın günahkar dünyaya gönderdiği bir "ceza" olarak görülüyordu. Hastalıktan korunmanın ve tedavinin, bilimsel çalışmaların değil, dua etmek ve günah çıkarmak yolu ile sağlanacağına inanılıyordu.

Kırbaçlanmanın,
vebaya neden olan
günahları
hafiflettiğine
inanılıyordu.

▼ 1987'de Londra Kalesi'nin
yakınlarında ortaya çıkan
"Kara Ölüm" mezarlarında
1000'den fazla ceset bulundu.

Tekrar tekrar...

Tüyler ürpertici Kara Veba salgınlarının kanıtlarına, toplu mezarların bulunmasıyla ulaşıldı. Bu korkunç salgın, modern zamanlarda da patlak verdi; Surat- Hindistan'da, 1994 yılında ciddi bir salgın yaşandı.

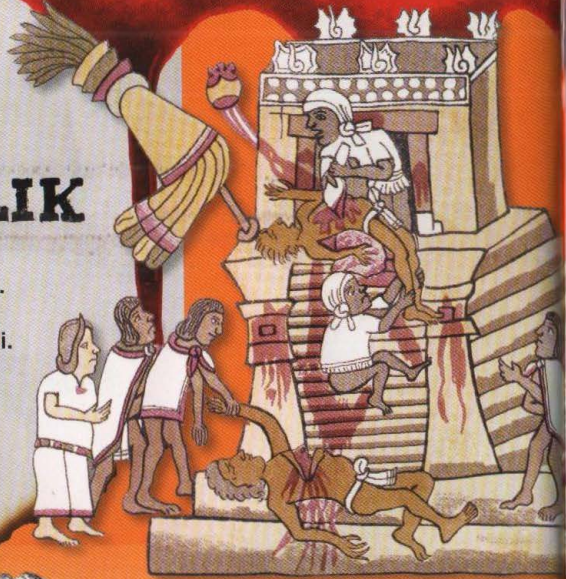
Yüce FEDAKARLIK

Erken dönem Tanrıları, zalimlikleriyle öne çıkmışlardı. İnsan hayatı, bu tanrılara sunulabilecek en değerli hediye idi. Güney Meksika'da yaşamış olan Aztekler, bu alanda en uç örnekleri sergilemişlerdir.

Yanan sepet

Jül Sezar Kuzey Avrupa'da seferleri sırasında, Kelt Rahipleri'nin insan kurban etmek yolu ile tanrılarına nasıl memnun ettiklerine şahit oldu. Hasırdan çok büyük bir heykel yaptıklarını, bunun içine insanları hapsedtiklerini ve sonra bu yapıyı ateşe verdiklerini gözlemledi.

► Sezar'a göre hem suçlular hem de masumlar, benzer şekilde bu büyük hasır yapının içinde kurban ediliyorlardı.

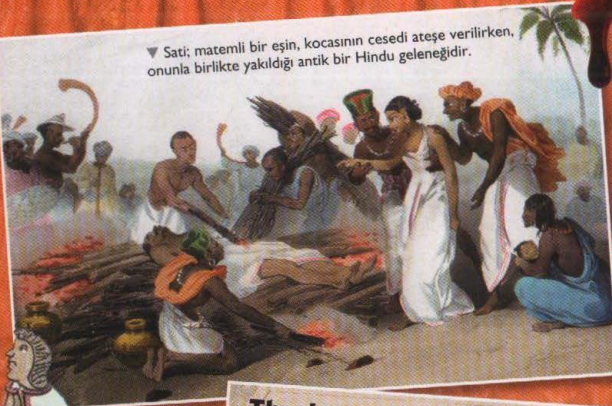

▲ Bir Aztek rahibi, bir savaş esirinin halen atmakta olan kalbini, Güneş Tanrısına doğru tutuyor.

Meselenin kalbi

Aztekler, Savaş ve Güneş Tanrısı Huitzilopochtli'nin karanlık olan savaşında, ayakta kalabilmek için sürekli olarak kana ihtiyacı olduğuna inanırlardı. Bu yüzden bayram günlerinde savaş esirleri, Aztek İmparatorluğu'nun başkenti olan Tenochtitlan'da bulunan piramit tapınağın tepesindeki 'Kurban Sunağı'na götürülürlerdi. Burada kurbanların kalpleri, kanlı bir ayın ile çıkartılırdı.

▼ Sati; matemli bir eşin, kocasının cesedi ateşe verilirken, onunla birlikte yakıldığı antik bir Hindu gelenegidir.

Ateşin gücü

Bir Hindu geleneği olan Sati, bir eşin kendi isteği ile ya da isteği olmaksızın, kocasının cesedi ateşe verilirken yanarak ölmesini gerektiriyordu. Bu geleneğin, genç kadınların yaşlı ve istenmeyen kocalarını öldürmelerini engellemek için ortaya çıktığı sanılmaktadır.

Thor'u memnun etmek

Orta Çağ'da yaşamış Alman tarihçi Bremenli Adam'ın anlattığına göre İsveç'teki antik tapınak Uppsala, oldukça ilginç olaylara şahit olmuştur. Thor ve diğer İskandinav Tanrıları ile Tanrıçalarına yapılan ibadetler, insanların da kurban edildikleri ayinleri gerektirirdi.

▼ İskandinav Kral Domalde, halkının iyiliği için kendini kurban etmeye hazırlanıyor.

**YUNAN
EFSANELERİ,
ATINALILARIN HER
YEDİ YILDA BİR
14 ÇOCUĞU,
KORKUNC BİR
CANAVAR OLAN
'MINOTAUR' A
GÖNDERDİKLERİNİ
ANLATIR.**

◀ Bir Japon kamikaze uçağı bir Amerikan savaş gemisine doğru ölüm dalışı yapıyor.

İlahi rüzgar

"İlahi rüzgar" anlamına gelen "Kamikaze" terimi, gerçekte 13. Yüzyıl sonlarında Japonya'ya doğru yol alan Çinli istila filolarını parçalayan tropik tayfunları tanımlamak için kullanılmıştır. II. Dünya Savaşı'nda bu terim, uçaklarını Amerikan savaş gemilerine kasıtlı olarak çarpan Japon intihar pilotları tarafından sahiplenilmiştir. Yaklaşık 2.800 kamikaze saldırısı sonucunda, yüzlerce gemi batırılmış ya da hasar görmüştür.

KIYAFET BALOSU

Güzel görünmek, 100.000 yıldır süregelen giyinme macerasının, her dönemde ana amacı olmuştur. Bir çok giysi onu giyenin en iyi özelliklerini vurgulamak için tasarlanmıştır. Ancak insanların moda takıntısı aşırıya kaçtığı zaman, bazı gariplikler de kaçınılmaz olmaktadır. Saçlarını 30 cm. yukarıya doğru toplayan kadınlar, bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Çinlilerin; küçük kızların ayaklarını çok küçük ayakkabılara zorla sokarak, ayak gelişimini engelleyen ve küçük kalmasına neden olan adetleri, garipten de öte tam bir acımasızlık örneğidir.

◀ Biçimli bacakları ile gurur duyan 16. Yüzyıl erkekleri, tayt giyerek onları sergilerlerdi.

Elizabeth dönemi kostümü

Shakespeare'in tiyatro şirketinin en önemli varlığı kostüm gardırobuydu. Bu bir sürpriz sayılmazdı zira bir beyefendi; ayrılmaz kolları olan çizgili, işlemeli bir ceket (doublet), kırmalı yuvarlak yaka (neck ruff), üst kalçanın üzerine destekli tayt ile altına ipek çoraplar ve şık ayakkabılarla giydirmek, bir çok Elizabeth dönemi insanının bir yılda kazandığından fazlasını harcamayı gerektirirdi.

◀ Toga, bir giysi olmasının yanında aynı zamanda bir vatandaşlık sembolü idi.

Romalı Giysisi (robe)

Antik Roma togası iyi yünden yapılmış, vücudun etrafına sarılan ve omuzdan asılan 6 metrelik basit bir giysiden ibaret değildi. Aynı zamanda giyenin toplumdaki yerini gösterirdi ve kanunlara göre bu giysi, sadece Roma'nın erkek vatandaşları tarafından giyilebilirdi.

Geyşa kızlar

Son derece iyi eğitilmiş Japon Geyşalar, 18. Yüzyıl'dan beri eğlence için kullanılmışlardır. Tebeşir beyazı suratı, kırmızı dudakları, çiçeklerle süslenmiş saçları, şık kimonosu, göz kamaştırıcı kuşağı (obi) ve platform topuklu ayakkabıları ile bir Geyşa, misafirlerini özenle hazırlanmış dansı ve müziği ile adeta esir alırdı.

◀ Geyşalar, bugün hala parti ve toplantılara katılarak çalışıyorlar.

Aristokratik aşırılık

► 18. Yüzyıl kıyafetleri göğüs dekoltesi ve baş kısımları yukarı doğru yükseliyordu.

18. Yüzyıl sonları Avrupalı elbisesi, uçlardaki modanın mükemmel bir örneğiydi. Bir hanımefendinin elbisesi, minik belinden bir çan gibi şişerdi ve şişmiş kollar fırırlarla süslenirdi. Saç modeli, sıklıkla onu taşıyanın kafasının birkaç katı büyüklüğünde olurdu ve bir kuş, bütün bu sıra dışı koleksiyonun tepesinde uyua yapmış gibi dururdu.

▼ Yeni Zelanda'nın 'Maori Savaşçıları'nın dikkat çekici yüzleri, onları korkunc gösteriyordu.

Kemikle oyulmuş güzellik

Yeni Zelandalı Maoriler, vücudu kesik ve boyalarla kalıcı olarak işaretlemeye dayanan eski 'Ta moko' geleneği ile övünürlerdi. Kemik keskilerle oyulmuş işaretler, güç ve otorite belirtmek için kullanılırdı. Sıklıkla yüz ve kalçalarda yer alırlardı.

Alımlı kalçalar

19. Yüzyıl sonu moda tasarımcıları, arka tarafta doğru o denli genişleyen destekli elbiseler yaratırlar ki, bunların çelik kafeslerle desteklenmeleri gerekiyordu.

◀ Destekli elbise, bir kadını daha çekici kılmak için kalçalarını abartılı olarak gösterirdi.

Kartal işaretleri

Siyu, Çayen, Karaayak ve Karga kabilelerinden savaşçılar ile karşılaşan hasımları; çatışmaya girip girmemeye, savaşçıların başlıklarındaki tüylere bakarak karar verirdi. Bir savaşçının göz alıcı savaş başlığındaki her bir kartal tüyü, sıra dışı bir cesaret hamlesini simgeleri. Çok tüy mü var? Bir an önce tüyün!

◀ Siyuların savaş sefi Oturan Boğa'nın savaş başlığındaki tüyler, sırtından aşağı doğru devam ediyordu.

MASAYI donatın!

Insanlar hem ot, hem de et ile beslenirler. İngiltere'de I. James'in (1603-1625) hükümdarlığı sırasında açlıktan ölmek üzere olan askerler, çareyi inekler ile aynı diyeti yapmakta yani ot yemekte buldular. Bir başka uç örnekte ise VIII. Henry'yi; (1491-1547) yabani tavşan, geyik, dana, tavuk, erik ve nardan oluşan bir ziyafet sofrasının başında görüyoruz. Üstelik bunlar, henüz başlangıçlar!

**AÇGÖZLÜ
ROMALILAR BAZEN
DAHA FAZLA
YİYEBİLMEK İÇİN
KENDİLERİNİ
KUSTURURLARDI.**

Elden ağızdan

İnsanlık tarihinin büyük bir bölümünde et kesmek için bıçak ve sıvı yiyecekler için de kaşık kullanıldı. Ancak yemeği ağızlarına götürmek için genellikle parmaklarını kullandılar. Ellerinizi temizse sorun yok...

**1917 RUS DEVRİMİNİ
İZLEYEN İÇ SAVAŞ
SIRASINDA AÇLIKTAN
ÖLMEK ÜZERE OLAN
KÖYLÜLER, YİYECEK
OLARAK İNSAN ETİ
SATARKEN
GÖRÜNTÜLENDİLER.**

Aşırı cömertlik

1900 yılında Fransız hükümeti, ülkenin belediye başkanları için, 2 ton sütün ve 50.000 şişe şarap başta olmak üzere büyük bir ziyafet düzenledi. Bu iş için 3.600 aşçı ve garson görevlendirildi.
Bon appétit!

KÜÇÜK BİR LÜKS

Romalılar kahvaltıda sonra atıştırmayı severlerdi. En sevdikleri atıştırmalıklardan biri de yenilebilir gevrek bir fındık faresiydi.

Hayvan ziyafeti

Eski kayıtlara göre yaklaşık M.Ö. 484'te Pers Kralı Darius, özel bir ziyafet için tam 1.000 adet hayvan kestirmişti. Menüde; tütsülenmiş deve, öküz, zebra ve devekuşu da vardı.

Büyük kuş

17. Yüzyıl'a kadar kuğu eti, toplumun en zengin tabakaları tarafından sevilerek tüketilen bir besindi. Kuğu eti, uzun süre fırınlanır ve "sığır eti gibi" servis edilirdi.

Kadeh kaldıralım mı?

16. Yüzyıl'ın sonlarına kadar bir çok Avrupalı içkisini; kalay, toprak ya da deriden yapılmış bir kaptan içiyordu. Deriden yapılan kaplara reçine sürülerek geçirmezlik özelliği kazandırılırdı.

İçkili kahvaltı

Orta Çağ'da su ve süt sıklıkla hastalık taşırdı. Maddi gücü yetenler, hastalıktan korunmak için gece ve gündüz her saatte bira veya şarap içerlerdi.

SUCU

Cezaya Uydurmak

Adalet sistemleri, kişiye **A**verilecek cezanın işlediği suçla uygun olması gerektiğini savunur. Yine de insanlığın geçmişi; koyun çaldığı için insan asmaktan, ekmeğe çaldığı için kemik kırmaya kadar uzanan aşırı cezalandırma örnekleri ile doludur.

Kellesini alın

En sarsıcı cezalandırma yöntemlerinden biri de Fransız İhtilali'nin Terör Dönemi'nde (1793-1794) uygulanmıştır. Giyotin, bu dönemin sembollerinden biri olmuştur ve çok sayıda insan canını bu alete teslim etmiştir.

1793'te Kraliçe Marie Antoinette, vatan hainliği suçlaması sonucunda giyotinle idam edildi.

DIŞARI ÇIKI!

Antik Atinalılar baş belası olarak görülen kişilerle uğraşmanın, hatadan arınmış bir yöntemini bulmuşlardı. Bir vatandaş toplantısı düzenlenirdi ve herkes kırık bir çömlek parçasına, (buna ostrakon denirdi) şehirden gitmesini istediği kişinin adını yazardı. Adı en çok yazılan kişi sürgün edilerek, ülkeden on yıllığına uzaklaştırılırdı.

▼ Adı çömleğe kazanmış Atina vatandaşı.

► 'Demir Bakire', 18. Yüzyıl'ın sonlarında bir işkence yöntemi olarak kullanılıyordu. Kurban, kabinin içine kapatılıyor ve keskin objelerle deliniyordu.

İŞKENCE ALETLERİ

İşkence, acımasız yöntemler kullanarak bilgi almak amacı ile uygulanırdı. Antik Roma'da köleler için, suçla uygun ceza söz konusu değildi. Hristiyanlık öncesi dönemde herhangi bir suçla itham edilen köleler, otomatik olarak işkence görüyorlardı ve bu durum, gerçeği öğrenmenin tek yolu olarak görülüyordu. İmparatorluk döneminde; bir köle sahibini öldürmekten suçlu bulunursa, aynı sahabe ait diğer tüm kölelerin çarpmışa gerilmesi, oldukça yaygın bir uygulamaydı.

KES KES

İngiliz pürten William Prynne (1600-1669) tiyatronun illegal ve ahlak dışı bir uğraşı olduğuna inanıyordu. Düşüncelerini 1.000 sayfalık kitabı "Histriomastix" te [1632] açıklamıştır. Kitap yayınlandıktan kısa süre sonra Kraliçe Henrietta Maria, katıldığı davetlerden birinde bir tiyatro eserinde rol aldı. Bu olay ışığında Histriomastix'in bazı kısımları Kraliçe'ye saldırı olarak yorumlandı. Prynne para cezası aldı, kulakları kesildi ve hapsedildi.

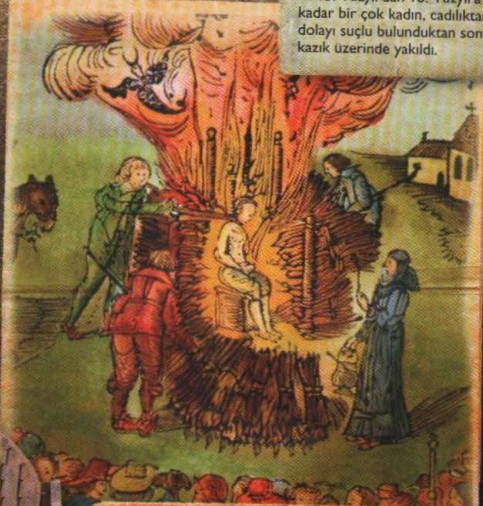
Prynne bir boyunduruğa bağlanarak kulaklarının uçları kesildi.

**ANTİK ÇİN'DE
YANLIŞLIKLARLA BİLE
OLSA BİR EBEVEYİNİ
ÖLDÜRMEYİN CEZASI
İDAMDIR. ANCAK
OĞLUNU ÖLDÜREYİNE
DÖVEN BİR BABA,
PARA CEZASINDAN
FAZLASINI
ALMIYORDU.**

▼ Orta Çağ'da suçluların boyun ve elleri, asşılanabilmeleri için halka açık bir yerde, iki ahşap kalasın arasında kilitleirdi.

► "İşkence Sandalyesi"; sırt, oturak ve kollar boyunca çivilerle kaplıydı. Çiviler eti delip geçiriyor, yavaş şekilde kan kaybına neden oluyor ve sonunda bu durum ölüme yol açıyordu.

▼ 15. Yüzyıl'dan 18. Yüzyıl'a kadar bir çok kadın, cadıliktan dolayı suçlu bulunduktan sonra kazık üzerinde yakıldı.

Son Cadı

1782'de bir İsveç kasabası olan Glarus'da, Anna Göldi adında bir kadın, boynu vurularak öldürüldü. İşkence altında yaptığı itiraf, şeytanı sıyah bir köpek olarak gördüğünü ve onun kendisine, sahibinin kızlarının yemeğine bir kaç iğne koymasında yardım ettiğini söyledi. Göldi, Avrupa'da cadılık yaptığı iddiası ile infaz edilen son kişiydi.

Tedavi mi, CİNAYET Mİ?

17. Yüzyıl'ın sonunda gerçekleşen bilimsel gelişmelere kadar bir çok ilaç; batıl inanç, din, folklor, efsane, düzenbazlık ve tahminin bir karışımıydı. "Tedaviler"; vücudun hastalıklı kısmını canlı bir kurbağa ile ovma (veba tedavisi için), tamamen böceklerden yapılmış bir bardak çay içmek (kuduz ilacı) gibi yöntemler içeriyorlardı. Bir çok sözüm ona tedavinin, yararından çok zararı dokunmuştu ve doktorların eline düşmekten uzak duran kişiler, genelde hayatta kalma şansı en yüksek olanlardı!

**ORTA ÇAĞ TIBBİ, VÜCUDUN
DÖRT SALGI İÇERDİĞİ
FİKRİNE DAYANIYORDU:
SİYAH SAFRA, SARI SAFRA,
BALGAM VE KAN. ÖRNEĞİN
SİYAH SAFRA FAZLALIĞININ,
MELANKOLİYE NEDEN
OLDUĞU DÜŞÜNÜLÜYORDU.**

BİR PENNY'LİK GÖSTERİ

Modern zamanlara kadar zihinsel hastalıklar, doğru şekilde anlaşılabilen ve tedavi edilememişlerdir. 19. Yüzyıl'a kadar, İngiltere'deki Bethlem Kraliyet Hastanesi; (bir zamanlar Bedlam olarak biliniyordu) zincire vurulmuş talihsiz "deli" mahkûmları, ağızları açık şekilde seyretnmek üzere birer penny ödeyen ziyaretçiler için, bir gösteri merkezi gibiydi.

◀ 18. Yüzyıl sanatçısı İngiliz William Hogarth'ın 'Bir Tirmigün İlerleyiş' adlı eserinden alınan bu sahnede iyi giyimli bir kadın, Bedlam'ı eğlence için ziyaret ediyor.

ISIYI HİSSETMEK

Orta Çağ Avrupası'nda diş ağrısı çeken bir kişiye, yanan bir mumu hastalıklı bölgeye tutması söylenirdi. Bu yöntemin, dişin içini yiyen kurtçukların bir kaba düşmelerini sağlıyacağına inanılıyordu.

Kötülüğü yakmak:
Diş ağrısını yanan
bir mumla tedavi
etmek.

▼ Bir Alman hamamında
sıcak bardaklarla
uygulanıyordu

TOKSİN TEDAVİSİ

Deriye sıcak bardak yerleştirilerek uygulanan geleneksel tedavi, Antik Mısır zamanından beri kullanılıyor. Bu "tedavi"nin amacı, bardağın içindeki hava soğuyup büzüşmesiyle, vücuttan istenmeyen sıvıları çekmekti. Deride dairesel izler bırakan bu yöntemin, kanıtlanmış hiç bir yararı yoktur.

Günümüzde
bardaklar, alternatif
opta halen
kullanılıyorlar.

► Kan emici sülüklerle kendini iyileştirme

KAN EMİCİLER

Eski Çağlarda, damara bir kesik açarak ya da sülük kullanarak kanı vücuttan çıkarmanın, hastalıkları iyileştirdiğine inanılırdı. Aslında bu tedavi, yüksek tansiyonu olan hastaları kısa süreliğine rahatlatırsa da son tahlilde hastanın durumunu kötüleştiriyordu.

BİR UZUVU KAYBETMEK

Ezilmiş ya da ciddi derecede mikrop kapmış bir uzvun olmaması, olmasından iyidir. Ancak anestezinin bulunmasından önce bu tarz operasyonlar, (genelde kılı bıçak ve testerele yapılırdı) bilinci yerinde olan hastanın, şok nedeniyle anında ölmesine neden oluyordu.

Bu biraz acıyabilir...
Amputasyon,
17. Yüzyıl stili.

DOKTOR KURBAĞA

Orta Çağ'da insanlar, boyunlarında küçük çantalar taşırlardı. Bunların içinde bütün hastalıkları, hasta kanseri bile uzak tuttuğuna inanılan toz benzeri bir madde olurdu. Bu "mucize" tedavi ne miydi? Kurutulmuş ve toz haline getirilmiş "Kurbağa"!

Oğutmeye hazır olun:
Toz haline getirilmiş
kurbağa "mucize" ilaç
görevi görür.

Kafadaki delik

Tüm dünyada tarih öncesi dönemlerden beri kafa yaralanmaları, migren ve hatta depresyon, kafatası delinerek iyileştirilirdi. Bu operasyon sırasında kafatası, baskıyı azaltmak ya da fazla sıvı boşaltmak için 5 santimetreye kadar delinirdi. Bu yöntemle bazı hayatlar kurtarılmış olabilir, ancak ölümcül enfeksiyonlar ya da cerrah hataları nedeni ile ölüm riski çok yüksekti.

◀ Kafatası delme işlemi, sakıncaları da olan bir yöntemdi

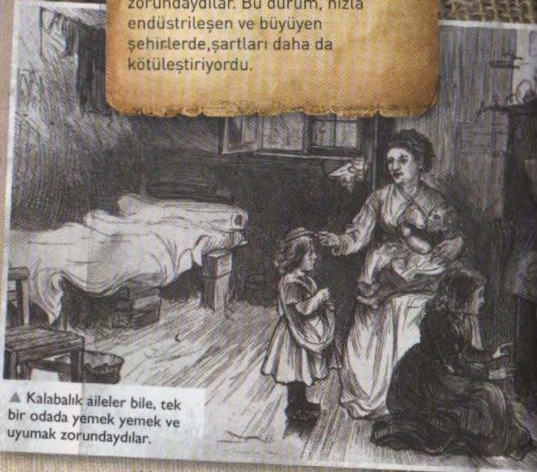
Kafası delinmiş
şanssız bir hasta

18 Yüzyıl'ın ortalarında İngiltere'de başlayan Sanayi Devrimi, kısa sürede Avrupa Kıtası'nın tamamına ve Kuzey Amerika'ya yayıldı. Bu dönemde zenginler ve fakirler arasındaki uçurum daha da belirgin hale geldi. Şehirlere akın eden işçiler; geçici ve bakımsız evlerde yaşarlarken, okyanus yolu ile nakledilmekte olan Afrikalılar, para ödenmeyen kölelerden daha kötü şartlara katlandılar. Bütün bunlar olurken; binlerce değirmen ve maden sahibi, banker, nakliyeciler ve müteahhit hayallerinin de ötesinde zenginleştiler.

Hepsi bir odada

20. Yüzyıl'a kadar Avrupalı işçi sınıfı aileleri, tek bir odada yaşamak zorundaydılar. Bu durum, hızla endüstrileşen ve büyüyen şehirlerde, şartları daha da kötüleştiriyordu.

▲ Kalabalık aileler bile, tek bir odada yemek yemek ve uyumak zorundaydılar.

FAKİRLER

ve

MİLYONERLER

Kraliyet zenginleri

Kraliçe Victoria sadece kraliçe olduğu için İngiliz Hükümeti'nden yılda 385.000 £ alıyordu. Bu para günümüz parası ile, 21 milyon £'a veya 34 milyon \$'a eşdeğerdir. Kraliçe 1901'de öldüğünde, geride 2 milyon £'ın üzerinde bir servet bıraktı.

**PORTLAND DÜKÜ EVİNDEN
(WELBECK ABBEY, İNGİLTERE),
TREN İSTASYONUNA
GÖRÜLMEDEN GİDEBİLMEK İÇİN
2.4 KİLOMETRELİK BİR YERALTI
TÜNELİ İNŞA ETTİRDİ.**

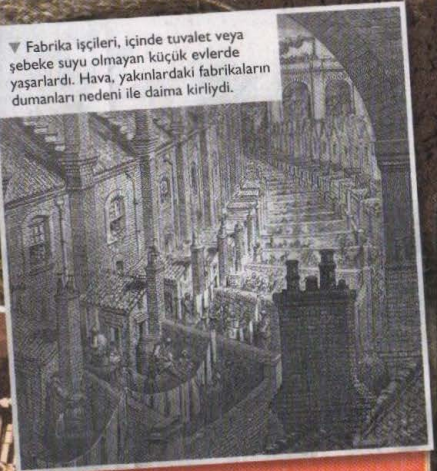
— HİÇBİR MASRAFTAN KAÇINILMADI —
● KRALİÇE VICTORIA'NIN TAÇ GİYME TÖRENİ ●
70.000 £'A MAL OLDU..

Düşkünlerin "Saray"ı

Kendinizi geçindiremeyecek kadar yoksul musunuz? O zaman düşkünler evine gidin! Bu kasvetli kurumlar, fakirleri ve onların çocuklarını barındırırdı. Düşük seviyede koruma ve bazı sıkıntılı işler karşılığında yemek sağlardı. Hapishane benzeri kural ve cezaları ile düşkünler evleri, beleşçileri caydırmak için kasıtlı olarak sevimsiz kılınırdı.

▼ Marylebone Düşkünler Evi
Londra-Birleşik Krallıkta yemek saati.

▼ Fabrika işçileri, içinde tuvalet veya şebeke suyu olmayan küçük evlerde yaşarlardı. Hava, yakınlardaki fabrikaların dumanları nedeni ile daima kirliydi.

Kirli iş

Sanayi Devrimi sırasında bir çok fabrika kuruldu. Yaşlılar ve çocuklar, sağlıksız koşullarda uzun saatler boyunca çalışmak zorundaydılar. 1850'ye kadar işçiler, şehrin "kenar mahalle" denen ve fabrikaların çevresinde türeyen kirlî, kalabalık, faal iş merkezlerinde yaşarlarken, sadece fabrika sahipleri sanayinin yarattığı bu zenginlikten faydalaniyordu.

Başdöndürücü görüntü

1849'da Kraliçe Victoria'nın eşi Prens Albert, Londra'da küresel çapta bir sergi düzenledi. Sergi 1 Mayıs 1851'de açıldı; 14.000'den fazla kişi, ürün ve cihazlarını, milyonlarca meraklı ziyaretçiye göstermek için, yeni yapılmış Kristal Saray'da toplandı. Sergi bittiğinde, İngiltere nüfusunun dörtte biri Kristal Saray'ı ziyaret etmişti.

LONDRA'NIN KRİSTAL SARAY'I (1851)
BAZI BRİTANYALILARI İNANILMAZ
DERECEDEN ZENGİN EDEN
SANAYİ DEVRİMİ'NİN BİR SİMGESİYDİ.

SAVAŞ VE BARİŞ

Şair Alexander Pope :
‘İnsanlar, dünyanın
şanı, şakası ve sırrıdır.’
 demiş. 1. Dünya Savaşı’nın
dehşetinden sonra
Avrupa’nın her yerinde barış
anıtları yükseldi. Ancak
sadece 20 yıl sonra, kıta
kendini bir kez daha
parçalıyordu. Tarihin en büyük
şahsiyetlerinden bir çoğu
barışı destekleyen kişiler
olsalar da, savaşçıların ve
askeri liderlerin kahramanca
ya da barbarca eylemleri bizi
cezbediyor.

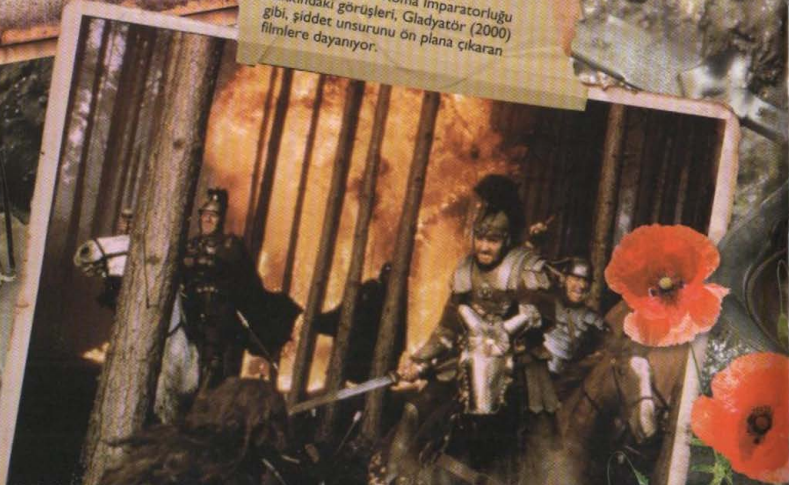
Barış Prensi

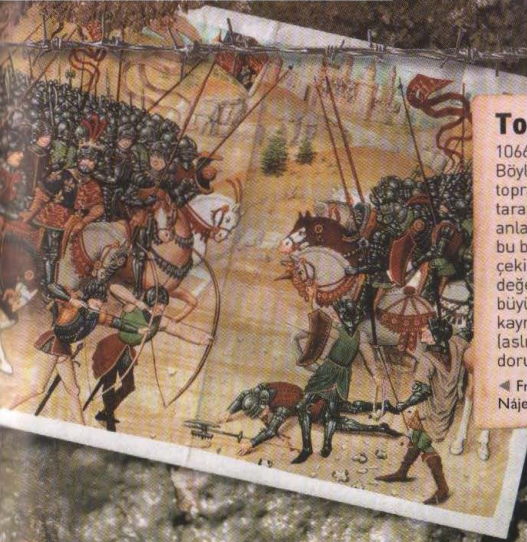
Kalinga Savaşı’nın (M.Ö. 265) sebep olduğu
100.000 ölü nedeniyle de deşete düşen
Hindistan’ın büyük İmparatoru Asoka (M.Ö.
304-232), din değiştirerek Budizm’i seçti ve
tarihin gördüğü en barışçıl, adil ve anlayışlı
hükümdarlardan birini kurdu. Eğitim,
sağlık, adalet gibi tüm kamu hizmetlerinde,
onun şiddetten uzak bakış açısının dokunuşu
hissedildi. Asoka, ölümünden sonra
‘Samraat Chakravartin’ yani İmparatorların
İmparatoru olarak hatırlandı.

Yok etmekle ünlü

Hollywood, Roma İmparatorluğu’nu
savaş ve gereksiz şiddetle dolu bir
yer olarak tanımlamak konusunda
oldukça iyi iş çıkardı; ancak bu
tasvir adil değildir. 200 yıldan uzun
bir süre boyunca (M.Ö 27-M.S.180)
İmparatorluk, az sayıda büyük
savaş yaptı ve egemen olduğu
Akdeniz dünyasında, göreceli olarak
barış ve hukukun hakim olduğu bir
dönem yaşandı.

▼ Bir çok kişinin Roma İmparatorluğu
hakkındaki görüşleri, Gladyatör (2000)
gibi, şiddet unsurlarını ön plana çıkaran
filmlere dayanıyor.

Toprak almak

1066'da I. William, İngiltere tahtını ele geçirdi. Böylece, İngiltere'nin ana kıtada kalan son toprağı olan Calais, 1558 yılında Fransa tarafından ele geçirilene kadar sürecek olan bir anlaşmazlık dönemi de başlamış oldu. Aslında bu boğuşmanın nedeni hanedanlar arasındaki çekişmedir. Sahip oldukları bölgeleri etik değerlere bağlı kalarak değil de güç kullanarak büyütme çalışan krallar, bu gerginliklerin ana kaynağıydılar. Bu mücadele "Yüz Yıl Savaşları" (aslında 116 yıl sürmüştür, 1337-1453) sırasında doruk noktasına ulaştı.

◀ Fransız, İspanyol ve İngiliz kuvvetleri 1367'de Nájera'da iktidar için savaşıyorlardı.

Kafatası yığılı

Orta Asyalı büyük fatih Timur (1336-1405), zaman zaman acımasızlıkla da itham edilmesine neden olacak kadar sert kararlar alabiliyordu. Tarihin gördüğü en büyük askeri ve siyasi dehalardan biri olarak kabul edilen Timur, aynı zamanda büyük bir satranç ustası idi.

► Timur aynı zamanda "Emir Timur" ya da "Büyük Timur" olarak bilinir.

Silahta son nokta

6 Ağustos 1945'te "Little Boy" lakaplı atom bombası Japonya'nın Hiroşima kentini yok etti ve insanoğlu artık kendisini ve gezegenini yok edecek güce sahip olduğunu gördü. A.B.D. Başkanı Harry S. Truman uzun bir süre bombayı kullanıp kullanmama konusunda kafa yordu, sonunda bombayı atmanın uzun vadede bir çok hayat kurtaracağına karar verdi. Hepimiz bu kararın sonuçları ile yaşıyoruz.

▲ Hiroşima, 1945: Bu korkunç tahribat insanlığı kesin bir uyarıydı.

Çılgın YASALAR

Charles Dickens'ın *Oliver Twist*'indeki Bay Bumble, "Kanun bir saçmalık!" diye bağırduğında pek de haksız sayılmazdı. Tarih, düşüncesizce hazırlanmış yasalarla doludur; bazıları sadece aptalca iken diğerleri büsbütün iğrençtir. Parlamento'ya zırhlı olarak girmeyi yasaklayan bir İngiliz yasası 1313'te insanlara mantıklı gelmiş olabilir, ancak bu yasa 2011'de hala yürürlükte idi. A.B.D. eyaletlerinden Oklahoma'da 1908'de "Afrika kökenli olan biri" ile "Afrika kökenli olmayan herhangi biri"nin evlenmesini yasaklayan bir kanun çıkmıştı.

Bekar mı Evli mi?

Florida, A.B.D.'de evli olmayan bir kadın bir Pazar günü paraşütle atlarsa hapse girebilir. Vermont A.B.D.'de bir koca eşine takma diş takması için yazılı izin vermelidir.

Tam kararında

Obezite hakkındaki tartışmalar sıklıkla bu durumu modern bir sorunmuş gibi gösteriyor. Ancak 1336'da halkın şişman ve formsuz olmasını engellemek için tasarlanmış bir İngiliz yasası, bir öğünde iki kap yemekten fazla yenmesini yasaklamıştı.

Jan van der Heyden'in "Zengin Mutfak"ı, 1563

Çılgın Taksitler

Taksitler için kural ve düzenlemeler oldukça kendine özgüdür. Londra- Birleşik Krallıkta, eğer vebatıysanız taksi durdurmak için el sallayamazsınız. Ayrıca taksilerin ceset ve kuduz köpek taşımaları yasaktır.

Giyinmek

Kanun koyucular günlük hayata karışmaya bayılırlar, özellikle de kıyafet söz konusu olduğunda. İtalya'nın başkenti Roma'da 16. Yüzyıl'da dekolte kıyafetler yasaklanmıştı. Massachusetts- A.B.D.'de bir yasa, 200 E'dan düşük değerdeki altın ya da gümüş düğme, bağcık ve diğer giyilebilir süslerin kullanımını yasadışı saymıştı.

Dut salgınlığı

Çin, ipek endüstrisindeki pazar hakimiyetini agresif bir şekilde korumak adına; üretimle ilgili çok gizli işlem süreçlerine ait bilgileri ağzından kaçırın herkesi cezalandırdı. Düzenlenen bir kanun ile, ipekböceği larvalarının kozalarının nasıl toplandığını ve ipliğe dönüştürüldüğünü anlatan bir kimsenin, işkenceyle öldürüleceği belirtilmiştir.

Kaçık bir kanun

İddiaya göre 1960 yılında A.B.D.'nin Florida eyaleti yasama organı, ateşli silahları dalgın ve dikkatsizce taşıyıp, görev başındaki polis memurlarını ve haşeratları vurmaya' yasaklamıştı. Bu ifade şekli bir kanun adamı zarar görmeden düzeltilirdi.

İsimlerin gücü

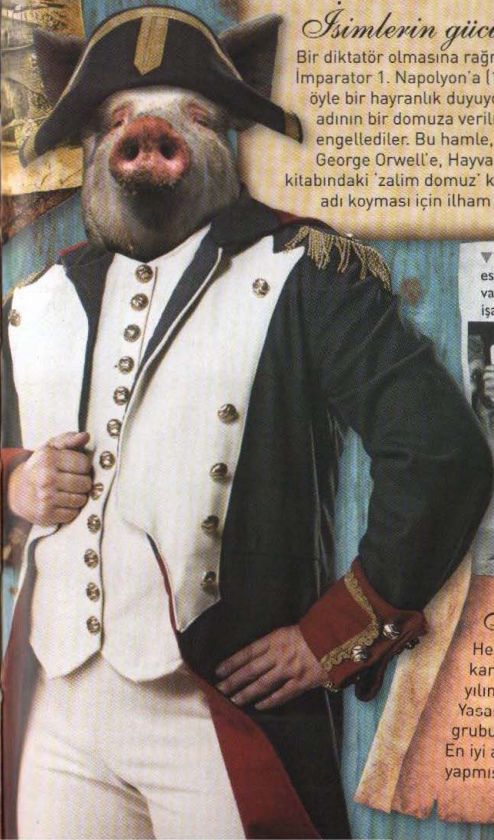
Bir diktatör olmasına rağmen Fransızlar, İmparator 1. Napolyon'a [1769-1821] karşı öyle bir hayranlık duyuyordular ki onun adının bir domuza verilmesini yasayla engellediler. Bu hamle, İngiliz yazar George Orwell'e, Hayvan Çiftliği (1945) kitabındaki 'zalim domuz' karakterine bu adı koyması için ilham verdi.

▼ Bir Güney Afrika trenindeki siyahı yolcular, eskiden sadece beyazlara ayrılmış olan bir vagona baskırmaklarını kaldırarak "onaylama" işareti yapıyorlar.

İrkeci saçmalık

Herkesi kendi ırkına göre tanımlamayı kanunlaştırmış olan Güney Afrika'da, 1950 yılında hükümet bir yasa (Grup Alanları Yasası) kabul etti; bu yasaya göre her ırk grubunun yaşayabileceği yerler belirlendi. En iyi alanlar da doğal olarak, bu yasayı yapmış olan beyazlara ayrıldı.

DİZİN

Kalın ile yazılmış maddeler ana konu maddelerini ifade ederken; *italik* yazılmış maddeler resimleri ifade eder.

yasalar (kanunlar) **38-9**
Albert, Prens 35
Alexander, II. (Rus Çarı) 21, 21
Büyük Iskender 8
ampütasyon 33, 33
Hayvan Çiftliği 39
hayvanlar, savaşta **8-9**, 8, 9
ırk ayrımı 39
okçular 10
zirh 18-19, 18-19
Asoka 36
suikast 17, **20-1**
atom bombaları 37, 37
Hun İmparatoru Attila 16, 16
Aurelius, Marcus 16, 16
Aztekler
kurban 24, 24
asker 19, 19

Balaklava Muharebesi 9
koçbaşları 11
mazgalı siperler 10
çan kuleleri 11
Bethlehem Kraliyet Hastanesi (Bedlam) 32, 32
Karasakal (Edward Teach) 12, 12
Kara Ölüm **22-3**, 22-3
hiyarcıklı veba **22-3**, 22-3

Sezar, Jül 20, 20, 24
Caligula 16, 16
develer 8, 8-9, 9
kanopik vazolar 6, 6
kurye güvercin 9
Carter, Howard 13, 13
kaleler 10-11, 10-11
kediler, mumyalanmış 7, 7
süvariler 9, 9
Kelt rahipleri 24, 24
Gaillard Satusu, Fransa 11
kıyafetler **26-7**, 26-7, 38
tabutlar 7, 7
Rodos Heykeli 15, 15
Kolomb, Kristof 12, 12
Konfüçyüs 16, 16
siperler 10
Kristal Saray 35, 35
bardak tedavisi 32, 32

doktorlar, veba 22, 22
köpekler
savaşta 9, 9
mumyalanmış 7, 7
Drake, Francis 13, 13
rahipler 24, 24

Mısırlılar, antik 6-7

filir 8, 8
Elizabeth dönemi kostümü 26, 26
Avrupalı elbisesi 18. Yüzyıl sonu 27, 27
kaşifler **12-13**, 12-13
fabrika işçilerinin evleri 35, 35
moda **26-7**
Ferdinand, Franz (Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Arşidükü) 21, 21
kamçılama 23
bitler 22
ayak bağlama 26

Geysalar 26, 26
Gladys (film) 36
Büyük Veba Salgını **22-3**
Gize'nin Büyük Piramidi 14, 14
silah yasaları 39

Hadleigh Kalesi, Birleşik Krallık 11
Babil'in Asma Bahçeleri 14, 14
Hannibal 8
IV. Henry (Fransa Kralı) 20, 20
kahramanlar **16-17**, 16-17
Hinduizm 25
Hiroşima 37, 37
tahta perdeler 11
Hoplitler 18, 18-19
atlar 8, 9, 9
evler 35, 35
Yüz Yıl Savaşları 37

İmparatorluk Deve Birliği 8-9, 9
Sanayi Devrimi **35-6**
Piyade 10
Korkunç İvan 17, 17

Japonya
Geysalar 26, 26
Hiroşima 37, 37
kamikaze pilotları 25, 25

Kalinga Savaşı 36
kamikaze pilotları 25, 25
Kennedy, John F. 21, 21
Han, Cengiz 17, 17
Kildrummy Kalesi, Birleşik Krallık 11
şövalyeler 19, 19

kanunlar **38-9**
sülükler 32
Lincoln, Abraham 17, 17
dendanlar 11

tepe mazgalları 11
Magellan, Ferdinand 12, 12
Mandela, Nelson 17, 17
mangoneller 10
Maori halkı 27, 27
toplu mezarlar 23, 23

Mausolos Mozolesi 15, 15,
tıp **32-3**
Orta Çağ şövalyeleri 19, 19
Orta Çağ tıbbı 32
zihinsel hastalık 32, 32
Atina Minotoru 25
Moğollar 8
dul ipekböcekleri 39, 39
mumyalama **6-7**

Nâjere'daki savaş 37
I. Napolyon 39
Amerikan Yerlileri 27, 27
natron 7, 7
Yeni Zelanda
Maori insanları 27, 27
Nightingale, Florence 17, 17

obeziteyle ilgili kanunlar 38
Orwell, George 39
Oswald, Lee Harvey 21

pavise 11
barış **36-7**
İskenderiye Feneri 15, 15
güvercinler 9
veba **22-3**
Polo, Marco 13
Pope, Alexander 36
Portland Dükü 34
Princip, Gavrilo 21, 21
Gize'nin Büyük Piramidi 14, 14

Rabin, İzak 21, 21
ırkçılık 39
fareler 22, 22
Ravaillac, François 20, 20
Zengin Mutfak 38
Roma
kıyafetleri 26, 26
İmparatorluğu 36, 36
Piyadesi 18, 18

fedakarlık **24-5**
Samuray 19, 19
Sati 25, 25
Schliemann, Heinrich 13
Dünyanın Yedi Harikası **14-15**, 14-15
kuşatmalar **10-11**, 10-11
ipek endüstrisi 39
Oturan Boğa 27
köleler 34
varoşlar 35
Güney Afrika 17, 39
Stalin, Joseph 17, 17
Zeus Heykeli 14, 14

Timur 37, 37
Teach, Edward (Karasakal) 12, 12
Artemis Tapınaşı 15, 15
kurbagalar, Orta Çağ tedavisi olarak 33

togalar 26, 26
dış ağırsı tedavisi 32
mancınık 10
kafatası delme 33, 33
Truva 13, 13
Truman, Harry S. 37
Tutankhamun 13, 13

Kraliçe Victoria 34, 34
Vikingerler 18, 18-19
kötü adamlar **16-17**, 16-17

savaş **36-7**
savaşçılar **18-19**, 18-19
silahlar 18-19, 18-19
hasır işi heykel 24, 24
II. William (İngiltere Kralı) 20, 20
I. William 37
Dünyanın Harikaları **14-15**, 14-15
düşküler evi 35, 35
I. Dünya Savaşı 21

Zeus heykeli 14, 14
Zulu savaşçıları 19, 19